

Dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach programu Narodowego Centrum Kultury: Bardzo Młoda Kultura 2023–2025

Bardzo Młoda Kultura 2023-2025 – woj. lubuskie

Diagnoza lokalna

Żagański Pałac Kultury, 2024

Badania w ramach programu NCK Bardzo Młoda Kultura 2023-2025

SPIS TREŚCI

Założenia diagnozy lokalnej	2
Notesy kultury.....	3
Notatka ze spaceru badawczego.....	4
Notatka z panelu dyskusyjnego	10
Opracowanie zawierające wnioski z badań oraz wytyczne dla projektów lokalnych bazujące na rozpoznanych potrzebach młodzieży i potencjałach i potrzebach środowiska lokalnego.....	12

Założenia diagnozy lokalnej

Zgodnie z regulaminem programu diagnoza była przeprowadzana w ramach lokalnych partnerstw, nawiązanych dla realizowania lokalnych projektów edukacyjno-animacyjnych z udziałem młodzieży. Lokalne partnerstwo na rzecz projektu edukacyjno-animacyjnego w Żaganiu obejmuje realizującego projekt partnera regionalnego operatora programu w województwie lubuskim - Regionalnego Centrum Animacji Kultury w Zielonej Górze (RCAK), którym jest Żagański Pałac Kultury oraz partnera lokalnego współpracującego z realizatorem projektu – Młodzieżową Radę Miasta Żagań.

Celami diagnozy lokalnej było:

- Poznanie uczestnictwa w kulturze młodzieży oraz jej potrzeb z nim związanych (w kontekście sposobów spędzania czasu wolnego).
- Określenie lokalnych potrzeb i potencjałów związanych z komunikacją międzykulturową/ kontaktem z różnorodnością.
- Zdiagnozowanie lokalnych potrzeb i potencjałów związanych z lokalną tożsamością i dziedzictwem kulturowym.

Diagnozę przeprowadzono przy wsparciu zespołu badawczego z Uniwersytetu Zielonogórskiego – partnera RCAK. Zespół badawczy w oparciu o dokument „Instrukcja realizacji diagnoz i ewaluacji – poziom lokalny” przygotował niezbędne materiały i narzędzia do realizacji diagnoz przez partnera regionalnego. Przeprowadził także szkolenie oraz monitorował postępy w realizacji diagnozy oraz służył pomocą w razie potrzeby.

W diagnozie lokalnej wykorzystano następujące techniki badań: notes kultury, spacer badawczy i panel dyskusyjny. Efektami przeprowadzonej diagnozy są wypełnione notesy kultury, notatka ze spaceru badawczego, notatka z panelu dyskusyjnego oraz opracowanie zawierające wnioski z badań oraz wytyczne dla projektów lokalnych bazujące na rozpoznanych potencjałach.

Uczestnikami badań diagnostycznych była młodzież, która miała w późniejszym etapie uczestniczyć w projekcie edukacyjno-animacyjnym.

Zastosowane podczas diagnozy techniki badawcze wpisywały się wymóg programu BMK dotyczący podmiotowego zaangażowania młodzieży. Ich wykorzystanie pozwoliło na aktywne włączenie uczestników do badań. Młodzież w trakcie diagnozy była traktowana podmiotowo oraz była zachęcana do autorefleksji. Zastosowane techniki badawcze pozwoliły na spojrzenie na interesujące kwestie oczami uczestników i na poznanie ich punktu widzenia.

Notesy kultury

Notesy kultury przez tydzień wypełniło pięć młodych osób. Uzupelnione, zanonimizowane notesy kultury zostały przekazane regionalnemu operatorowi programu w województwie lubuskim - Regionalnemu Centrum Animacji Kultury w Zielonej Górze (RCAK).

Notatka ze spaceru badawczego

W spacerze badawczym uczestniczyło sześciu przedstawili młodzieży oraz dwóch moderatorów, którzy reprezentowali podmiot realizujący projekt lokalny oraz partnera podmiotu. Spacer odbył się na terenie miasta Żagań. Moderatorzy przygotowali notkę ze spaceru badawczego.

MIEJSCA SPĘDZANIA CZASU WOLNEGO PRZEZ MŁODZIEŻ

1. Park w Żaganiu

Park w Żaganiu ma 77,5 ha i leży w samym centrum miasta. Graniczący z wyspą na Bobrze, nazywaną Kępą Ludwika, która ciągnie się aż do dworca PKP. Można więc zwiedzać zarówno część pałacową, jak i część górną, dziką część parku, w której można spotkać leśne zwierzęta, m.in. sarny i lisy. W ogrodzie pałacowym jest aż siedem fontann. Część z nich jest obecnie w renowacji.

Jakie znaczenie ma to miejsce dla młodzieży? Co młodzi ludzie tu robią?

Żagański park jest miejscem, w którym można się spotkać na piknik, po prostu wyjść na spacer, lub wypić przystawowe piwo, naturalnie bezalkoholowe. Park jest również miejscem, w którym młodzież organizuje gry terenowe, np. podchody.

Kto tu spędza czas?

Dzieci, młodzież, dorośli i ludzie starsi, w Parku księżęcym czas spędzają mieszkańcy Żagania w każdym wieku.

Zalety, potencjały tego miejsca z punktu widzenia oprowadzających (młodzieży)

Według młodzieży największą zaletą parku jest jego obszerność i otoczenie przyrodą. Wskazują również, że park jest miejscem gdzie nie ma wielu ludzi i można znaleźć spokojne, prywatne miejsce.

Słabości, ograniczenia miejsca; potrzeby, na jakie wskazuje młodzież

Młodzież wskazuje, że park często jest dość brudny i niesprzątany regularnie, mówią również o możliwości stworzenia specjalnego miejsca spotkań dla młodzieży.

2. Skatepark

Skatepark usytuowany obok Mostu Żaganny. Umieszczony jest nad rzeką, na terenie skateparku znajdują się ławki, a zaraz obok niego zlokalizowany jest plac zabaw.

Jakie znaczenie ma to miejsce dla młodzieży? Co młodzi ludzie tu robią?

Jest to jedno z najbardziej popularnych miejsc spotkań młodzieży w mieście, często jest również używane w swoim pierwotnym założeniu jako skatepark, młodzież bardzo lubi robić tu sztuczki na hulajnogach, deskach czy rowerach.

Kto tu spędza czas?

Głównie dzieci, młodzież i pasjonaci stuntów wszelkiego rodzaju.

Zalety, potencjały tego miejsca z punktu widzenia oprowadzających (młodzieży)

Główną zaletą skateparku jaką wskazuje młodzież jest jego ulokowanie w samym centrum miasta i fakt, że nie jest usytuowany przy głównej drodze, co zapewnia prywatność.

Słabości, ograniczenia miejsca; potrzeby, na jakie wskazuje młodzież

Młodzież wskazuje, że skatepark mógłby być lepiej oświetlony.

3. Plac Maczka

Plac Maczka, jest to wyłożony kostką brukową plac, przy którym znajduje się plac zabaw dla dzieci i mały obszar terenu zielonego z ławkami i stolikami szachowymi.

Jakie znaczenie ma to miejsce dla młodzieży? Co młodzi ludzie tu robią?

Młodzież często spotyka się na placu Maczka wieczorami, często odbywają się tu także większe imprezy, oprowadzający mówią, że chociaż rzadko, to czasami młodzież korzysta ze stolików szachowych, ponieważ milej jest pograć w szachy na świeżym powietrzu.

Kto tu spędza czas?

Wieczorami głównie młodzież, w ciągu dnia wszyscy mieszkańcy niezależnie od wieku.

Zalety, potencjały tego miejsca z punktu widzenia oprowadzających (młodzieży)

Zaletami jakie wskazuje młodzież jest dobre oświetlenie całego placu, jego obszerność i wiele miejsc przy których można przysiąść.

Słabości, ograniczenia miejsca; potrzeby, na jakie wskazuje młodzież

Młodzież twierdzi, że przez położenie placu w często uczęszczanym miejscu wieczorami i w nocy nie można organizować tam imprez przez wzmożoną obecność Straży Miejskiej czy Policji.

MIEJSCA ZWIĄZANE Z KULTURĄ W ŚRODOWISKU LOKALNYM

1. Park w Żaganiu

Park w Żaganiu ma 77,5 ha i leży w samym centrum miasta. Graniczący z wyspą na Bobrze, nazwaną Kępą Ludwika, która ciągnie się aż do dworca PKP. Można więc zwiedzać zarówno część pałacową, jak i część górną, dziką część parku, w której można spotkać leśne zwierzęta, m.in. sarny i lisy. W ogrodzie pałacowym jest aż siedem fontann. Część z nich jest obecnie w renowacji.

Jakie znaczenie ma to miejsce dla młodzieży? Co młodzi o nim wiedzą?

Żagański park jest miejscem, w którym można się spotkać na piknik, po prostu wyjść na spacer, lub wypić przystawowe piwo, naturalnie bezalkoholowe. Park jest również miejscem, w którym młodzież organizuje gry terenowe, np. podchody. Młodzież ma podstawowe pojęcie o parku książęcym, ponieważ żagańskie szkoły organizują w to miejsce wycieczki z przewodnikiem.

Kto korzysta z tego miejsca? Dla kogo jest ważne?

Dzieci, młodzież, dorośli i ludzie starsi, w Parku książęcym czas spędzają mieszkańcy Żagania w każdym wieku. Miejsce to jest ważne przede wszystkim dla pasjonatów przyrody i osób interesujących się lokalną historią, np. Towarzystwa Przyjaciół Żagania.

Zalety, potencjały tego miejsca z punktu widzenia oprowadzających (młodzieży)

Według młodzieży największą zaletą parku jest jego obszerność i otoczenie przyrodą. Wskazują również, że park jest miejscem gdzie nie ma wielu ludzi i można znaleźć spokojne, prywatne miejsce.

Słabości, ograniczenia miejsca; potrzeby, na jakie wskazuje młodzież

Młodzież wskazuje, że park często jest dość brudny i niesprzątany regularnie, mówią również o możliwości stworzenia specjalnego miejsca spotkań dla młodzieży.

2. Żagański Pałac Kultury

Żagański Pałac Kultury jest sercem żagańskiej kultury i najważniejszym w mieście miejscem kultury. Jest do rozbudowany kompleks pałacowy sięgający swoją historią do początków XVII wieku i wojny 30-letniej. Od południa i wschodu otacza go rozległy park krajobrazowy z urokliwą rzeką Bóbr. Od strony północnej i zachodniej zwrócony jest w stronę miasta.

Jakie znaczenie ma to miejsce dla młodzieży? Co młodzi o nim wiedzą?

Młodzież podobnie jak reszta mieszkańców Żagania docenia piękno żagańskiego pałacu, jest to miejsce kultury, które faktycznie jest przez młodzież użytkowane a imprezy kulturalne organizowane przez załogę Żagańskiego Pałacu Kultury cieszą się dużą popularnością w każdej grupie wiekowej. Jako, że pałac jest najbardziej znanym i promowanym przez miasto zabytkiem, młodzież wie o nim stosunkowo dużo. Podobnie jak w przypadku parku książęcego szkoły na terenie Żagania we współpracy z instytucją ŻPK regularnie organizują zwiedzanie obiektu.

Kto korzysta z tego miejsca? Dla kogo jest ważne?

Z Żagańskiego Pałacu Kultury korzystają mieszkańcy w każdym przedziale wiekowym, zdarzenie organizowane przez ŻPK często są uniwersalne, a ich ilość dla młodzieży i dorosłych wypośrodkowana.

Zalety, potencjały tego miejsca z punktu widzenia oprowadzających (młodzieży)

Młodzież przede wszystkim docenia fakt, że pałac jest otwarty przez 24h na dobę, wskazują też uniwersalną ofertę pałacu jako duży plus. Największy pozytywny aspekt o jakim mówiła młodzież w kontekście pałacu jest jego otwartość dla różnych grup, kreatywni ludzie ich zdaniem zawsze są tam mile widziani, a załoga pałacu umożliwia im rozwijanie pasji czy prowadzenie warsztatów.

Słabości, ograniczenia miejsca; potrzeby, na jakie wskazuje młodzież

Młodzież wskazuje, że mimo zaangażowania pracowników Żagańskiego Pałacu Kultury, często jest ich za mało, żeby dobrze prowadzić wszystkie inicjatywy zgłoszone przez mieszkańców.

3. Sala tradycji „Czarnej Dywizji”

Izba znajduje się przy skwerze Czołgisty, przy ul. Żarskiej. Zawiera osiem sal wystawienniczych, poświęconych różnym okresom i dziejom. Zaczyna się od patrona Czarnej Dywizji króla Jana III Sobieskiego. Sporo wspomnień i eksponatów jest generałowi Stanisławowi Maczkowi i jego żołnierzom. Wśród eksponatów można zobaczyć też pamiątki z misji wojskowych oraz mapę, pokazującą w jakich rejonach świata znajdują się żagańscy żołnierze.

Jakie znaczenie ma to miejsce dla młodzieży? Co młodzi o nim wiedzą?

W związku z tym, że Żagań jest miastem o tradycji wojskowej, a spora część jego mieszkańców to zawodowi żołnierze lub cywilni pracownicy wojska, obecna jest powszechna wiedza o tradycji dywizji. Jest to wiedza przekazywana dzieciom przez ich rodziców, a wielu uczniów żagańskich szkół średnich myśli o karierze wojskowej.

Kto korzysta z tego miejsca? Dla kogo jest ważne?

Salę tradycji czarnej dywizji mogą zwiedzić wszyscy mieszkańcy Żagania i przyjezdni dzięki doktorowi Wiesławowi Chłopkowi. Jest to miejsce ważne przede wszystkim dla żołnierzy i miłośników militariów, czy osób chcących dołączyć do armii w przyszłości.

Zalety, potencjały tego miejsca z punktu widzenia oprowadzających (młodzieży)

Zalety wymieniane przez młodzież to przede wszystkim eksponaty, które oddają klimat Sali tradycji, jest tam zarówno ekwipunek husarski z XVII wieku i wyposażenie dzisiejszych żołnierzy. Młodzież bardzo pozytywnie ocenia też pracę dr Chłopka jako przewodnika, który „żyje historią czarnej dywizji”.

Słabości, ograniczenia miejsca; potrzeby, na jakie wskazuje młodzież

Jedynym minusem o którym mówią nam oprowadzający jest fakt, że cały kompleks sali tradycji jest częścią jednostki wojskowej i nie można wejść na jej teren bez przewodnika.

Notatka ze panelu dyskusyjnego

W Panelu uczestniczyło pięciu przedstawili młodzieży oraz dwóch moderatorów, którzy reprezentowali podmiot realizujący projekt lokalny oraz jego partnera. Moderatorzy przygotowali notkę z panelu.

1. Spędzanie czas wolnego przez młodzież (aktywności, miejsca, kontakt z kulturą, potrzeby)

Co udało się ustalić?

Młodzież chętnie spędza swój czas wolny w Żagańskim Pałacu Kultury i przylegającym do niego Parku Książęcym. W kompleksie pałacowym młodzież bardzo chętnie spędza czas ze względu specjalnie ukierunkowanych 8 sekcji prowadzonych przez pracowników ŻPK (Szkola talentów, Sekcja wokalna, Sekcja gitarowa, Sekcja chóru, Sekcja teatralna, Sekcja fotograficzna, Sekcja astronomiczna, Sekcja plastyczna). Na terenie Parku książęcego, szczególnie w okresie letnim odbywają się różnego rodzaju zajęcia plenerowe, warsztaty, koncerty, dyskoteki kierowane do młodzieży. Młodzież wskazuje silną potrzebę szkoleń w zakresie ich zainteresowań dla grup powstających z ich inicjatywy.

Jakie wnioski z tego wyprowadziła młodzież podczas panelu? Jakie te ustalenia mogą mieć znaczenie dla planowanego projektu? Co należy zmienić? (zdaniem młodzieży)

Młodzież jednogłośnie stwierdziła, że propozycja przygotowanego przez realizatorów projektu „Scena dla Młodych” całkowicie odpowiada ich potrzebom. Najistotniejszą poruszoną przez uczestników panelu kwestią jest potrzeba ich udziału w szkoleniach i warsztatach, aby mogli rozwijać swoje umiejętności, kompetencje w zakresie ich zainteresowań.

2. Lokalne zasoby/potencjały kulturowe (dziedzictwo kulturowe i różnorodność kulturowa)

Co udało się ustalić?

Żagański Pałac Kultury jest znaczącym obiektem kulturalnym okolicy i sprawnie funkcjonującą instytucją kultury, który można wykorzystać w ramach różnorodnych projektów czy inicjatyw oddolnych. Poza tym na

terenie powiatu żagańskiego mieszka mniejszość łemkowska co pozwala na poznawania i współżycie ze sobą różnych kultur.

Jakie wnioski z tego wyprowadziła młodzież podczas panelu? Jakie te ustalenia mogą mieć znaczenie dla planowanego projektu? Co należy zmienić? (zdaniem młodzieży)

Młodzież wykazuje zainteresowanie lokalną różnorodnością kulturową, dlatego projekt „Scena dla Młodych”, który otwarty jest na wszystkie młode talenty i łączy ze sobą tradycyjną muzykę łemkowską wykonywaną przez przedstawicieli tej kultury i muzykę współczesną.

3. Lokalne potrzeby związane z dziedzictwem kulturowym oraz różnorodnością kulturową

Co udało się ustalić?

Młodzież wykazuje potrzebę bliższego kontaktu z lokalnym dziedzictwem kulturowym (na popularności zyskuje kompleks pałacowy gdzie można zetknąć z kolorytem lokalnej kultury) oraz wymiany doświadczeń z żyjącą na terenie powiatu żagańskiego mniejszością kulturową łemków.

Jakie wnioski z tego wyprowadziła młodzież podczas panelu? Jakie te ustalenia mogą mieć znaczenie dla planowanego projektu? Co należy zmienić? (zdaniem młodzieży)

Młodzież stwierdziła, że pomimo atrakcyjności kulturowej naszego regionu brakowało im wcześniej kontaktu z innymi kulturami, który teraz zapewnia im przygotowywaniu uniwersalnego projektu jakim jest „Scena dla Młodych”.

Opracowanie zawierające wnioski z badań oraz wytyczne dla projektów lokalnych bazujące na rozpoznanych potrzebach młodzieży i potencjałach i potrzebach środowiska lokalnego

Opracowanie zawierające wnioski z badań oraz wytyczne dla projektów lokalnych bazujące na rozpoznanych potencjałach przygotował reprezentant partnera lokalnego współpracującego z realizatorem projektu.

Badania diagnostyczne przeprowadzane przez Artura Fronczyka i Kacpra Dziurawca rozpoczęły się po spotkaniu z zespołem diagnostycznym i koordynatorem regionalnym projektu „Bardzo Młoda Kultura” w siedzibie lubuskiego RCAK-u. Tego dnia spotkaliśmy się z 5 uczestnikami „Sceny dla Młodych” i wprowadziliśmy ich w wymagania zespołu diagnostycznego oraz wyjaśniliśmy sposób przygotowania notesów kultury, spaceru z kulturą i panelu dyskusyjnego. Celem diagnozy było poznanie oczekiwań młodych ludzi wobec przygotowywanego projektu i działających w ich regionie instytucji kultury. Młodzież całą diagnozę przygotowała samodzielnie, ŻPK udostępnił jedynie salę w celu przeprowadzenia panelu diagnostycznego, a realizatorzy projektu opracowali jej opis.

Młodzież już od pierwszego dnia zajęła się przygotowywaniem notesów kultury. Na spotkaniu młodzież wyznaczyła również termin spaceru kultury i pokrótce opowiedziała nam o miejscach, do których chcą nas zaprowadzić. Zaplanowanego dnia spotkaliśmy się w parku książęcym pod Żagańskim Pałacem Kultury z młodzieżą, z którą przespacerowaliśmy się po parku, wskazali oni w nim swoje ulubione miejsce oraz wymienili jego mocne i słabe strony. Przy okazji zwiedzania parku książęcego młodzież opisała walory Żagańskiego Pałacu Kultury jako popularnego w regionie obiektu pozwalającego na bliskie spotkanie z kulturą. Następnie przeszliśmy parkiem do skateparku przy moście żaganny, który młodzież określiła jako najpopularniejsze miejsce spotkań młodzieży w Żaganiu. Stamtąd udaliśmy się na Plac Maczka, a następnie do Sali tradycji Czarnej Dywizji.

Kolejnym etapem przygotowywanej przez młodzież diagnozy był panel diagnostyczny, w którym przedstawiła one swoje oczekiwania wobec projektu oraz podzieliła się wynikami przygotowywanych przez siebie notesów kultury. W trakcie panelu młodzież ustaliła, że spędzanie czasu w kompleksie pałacowym jest atrakcyjne ze względu na specjalnie ukierunkowane 8 sekcji prowadzone przez pracowników Żagańskiego Pałacu Kultury, jednocześnie wskazują oni silną potrzebę szkoleń w zakresie ich zainteresowań dla grup powstających z ich inicjatywy. Młodzież jednogłośnie stwierdziła, że

propozycja przygotowanego przez realizatorów projektu „Scena dla Młodych” całkowicie odpowiada ich potrzebom. Najistotniejszą poruszoną przez uczestników panelu kwestią jest potrzeba ich udziału w szkoleniach i warsztatach, aby mogli rozwijać swoje umiejętności, kompetencje w zakresie ich zainteresowań. Ponadto młodzież stwierdziła, że pomimo atrakcyjności kulturowej naszego regionu brakowało im wcześniej kontaktu z innymi kulturami, który teraz zapewnia im przygotowywaniu uniwersalnego projektu jakim jest „Scena dla Młodych”.

Młodzież w ramach projektu chce aby przeprowadzono warsztaty wokalne oraz szkolenie przemówień co jest zgodne założeniami realizatorów. Planowany jest wyjazd szkoleniowy do Warszawy, aby odbyć szkolenia pod okiem profesjonalistów z danej dziedziny. Potrzebny będzie transport kolejowy z Żagania do Warszawy oraz samo zakwaterowanie w stolicy. W ramach kosztów należy uwzględnić również opłatę szkoleń i podróż po kulturalnych obiektach Warszawy.